ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΗΣ 8ης ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ 7ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2026
(Ζ΄ ΘΕΡΙΝΟ ΤΜΗΜΑ)

ΜΕΛΗ: Σωτηρία Ντούνη, Πρόεδρος, Γεωργία Παπαναγοπούλου, Νικολέτα Ρένεση, Ιωάννης Βασιλόπουλος, Άννα Παπαπαναγιώτου, Ιουλία Παπαθεοδώρου και Μαρία Μωυσιάδου, Σύμβουλοι.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ: Ευαγγελία Σεραφή, Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Σταυρούλα Τσάλα, Επίτροπος στην Υπηρεσία Επιτρόπου "Γραμματεία" του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
Η ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΗ ΓΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

«Άρθρο ν
Αποζημίωση και σύνταξη γονέων άτεκνου και άγαμου ή εν χηρεία ή διαζευγμένου υπαλλήλου ή στρατιωτικού, θανόντος μετά την 1η Ιανουαρίου 2023 σε διατεταγμένη υπηρεσία που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο και ένεκα αυτής ή λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας που έγινε σε βάρος του λόγω της ιδιότητάς του – Τροποποίηση παρ. 17Α άρθρου 8 ν. 2592/1998

Στην παρ. 17Α του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 (Α΄ 57) προστίθενται και οι περιπτώσεις θανόντων υπαλλήλων ή στρατιωτικών λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας που έγινε σε βάρος τους λόγω της ιδιότητάς τους και η παρ. 17Α διαμορφώνεται ως εξής:

«17Α. Οι γονείς του άγαμου ή εν χηρεία ή διαζευγμένου χωρίς τέκνα υπαλλήλου ή στρατιωτικού, ο οποίος έχει διορισθεί για πρώτη φορά στο Δημόσιο ή έχει καταταγεί ως στρατιωτικός, αντιστοίχως, μετά την 1η Ιανουαρίου 1993, χωρίς να έχει ασφαλιστεί σε κανέναν ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης έως την 31η Δεκεμβρίου 1992, εφόσον αυτός αποβιώσει σε διατεταγμένη υπηρεσία που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο και ένεκα αυτής, ή λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας που έγινε σε βάρος του λόγω της ιδιότητάς του, μπορούν, σε περίπτωση που δικαιούνται το εφάπαξ οικονομικό βοήθημα της παρ. 17, να επιλέξουν αντί αυτού τη σύνταξη του δεύτερου εδαφίου.
Από την επομένη του θανάτου του προσώπου του πρώτου εδαφίου, οι γονείς του δικαιούνται μηνιαία σύνταξη από το Δημόσιο, η οποία ανέρχεται στα πέντε δέκατα (5/10)

εκείνης που θα έπρεπε να απονεμηθεί βάσει της παρ. 6 του άρθρου 10 του ν. 2084/1992 (Α΄ 165), κατά περίπτωση, σε αυτόν που έχει αποβιώσει.

Η σύνταξη του δεύτερου εδαφίου καταβάλλεται σε ίσα μερίδια μεταξύ των γονέων.

Σε περίπτωση θανάτου του ενός γονέα, το μερίδιό του προσαυξάνει το μερίδιο του εναπομείναντος.

Η σύνταξη είναι αμεταβίβαστη και καταβάλλεται ανεξαρτήτως της καταβολής κάθε άλλης σύνταξης ή μισθού.

Η επιλογή γίνεται με ταυτόχρονη και αμετάκλητη υπεύθυνη δήλωση που κατατίθεται στη Διεύθυνση Εισοδηματικής Πολιτικής του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και στην υπηρεσία στην οποία υπηρετούσε ο θανών.

Σε περίπτωση διαφορετικής επιλογής μεταξύ των δύο γονέων, το ποσό του οικονομικού βοηθήματος καταβάλλεται μειωμένο κατά πενήντα τοις εκατό (50%) και η σύνταξη ανέρχεται στα δυόμισι δέκατα (2,5/10) εκείνης που θα έπρεπε να απονεμηθεί σε αυτόν που έχει αποβιώσει.

Εάν οι γονείς του αποβιώσαντος του πρώτου εδαφίου έχουν αποβιώσει, το εφάπαξ οικονομικό βοήθημα της παρ. 17 καταβάλλεται ισομερώς στα αδέρφια του θανόντος, εφόσον δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό τέταρτο (24ο) έτος της ηλικίας τους.

Εάν μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας παραγράφου έχει ήδη καταβληθεί η αποζημίωση της παρ. 17 και οι γονείς επιλέξουν την καταβολή της σύνταξης, παρακρατείται το είκοσι τοις εκατό (20%) του ποσού αυτής μέχρι την εξόφληση της σχετικής οφειλής.»

Αθήνα, 26 Αυγούστου 2026

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΑΛΙΑΣ»

Το ως άνω σχέδιο διάταξης, μαζί με την Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης (ΑΣΥΡ) και την, υπογραφόμενη από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, από 26.8.2026, έκθεση του άρθρου 75 παρ. 3 του Συντάγματος, υποβλήθηκε για γνωμοδότηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο στις 31.8.2026 με το ΥΠΕΘΟΟ σε ορθή επανάληψη 31.8.2026 ΑΠ:121683 ΕΞ 2026 έγγραφο του Υπουργού και του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ενώ διαβιβάσθηκε, περαιτέρω με το 41951/Φ17/1.9.2026 έγγραφο της Υπηρεσίας Επιτρόπου στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου (μέσω του Ογδόου Τμήματος).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
Η ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Η Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Ευαγγελία Σεραφή, διατύπωσε την ακόλουθη έγγραφη γνώμη:

1. «Εισάγεται ενώπιον της Ολομέλεια του Σώματος προς γνωμοδότηση, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 73 παρ. 2, 98 παρ. 1 περ. δ΄ του Συντάγματος, καθώς και αυτές των άρθρων 10 παρ. 1 και 36 περ. β΄ του ν. 4820/2021 «Οργανικός Νόμος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και άλλες ρυθμίσεις» (Α΄ 130), σχέδιο άρθρου με τίτλο «Αποζημίωση και σύνταξη γονέων άτεκνου και άγαμου υπαλλήλου ή στρατιωτικού, θανόντος μετά την 1/1/2023 σε διατεταγμένη υπηρεσία που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο και ένεκα αυτής ή λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας που έγινε σε βάρος του λόγω της ιδιότητάς του», το οποίο διαβιβάσθηκε στην υπηρεσία μας με το 41936 ΕΞ 2026/31.8.2026 (Ορθή Επανάληψη) έγγραφο του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

2. Εξαρχής παρατηρείται ότι, παρά τον τίτλο του άρθρου, η τροποποίηση της παρ. 17Α του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 (Α΄ 57) αφορά μόνον στη συνταξιοδότηση των γονέων θανόντος, μετά την 1.1.2023, υπαλλήλου ή στρατιωτικού, χωρίς γαμική οικογένεια, «λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας που έγινε σε βάρος του λόγω της ιδιότητάς του» και όχι την περίπτωση που ο θάνατος έλαβε χώρα «σε διατεταγμένη υπηρεσία που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο και ένεκα αυτής», καθόσον η περίπτωση αυτή, επί της οποίας εκδόθηκε γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Σώματος, με τα Πρακτικά της 2ης Ειδ. Συν. 31.3.2025, είναι ήδη νόμος του κράτους.

3. Με την προτεινόμενη διάταξη, επεκτείνεται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 8 παρ. 17Α του ν. 2592/1998 (Α΄ 57) στους γονείς άγαμου ή εν χηρεία ή διαζευγμένου χωρίς τέκνα υπαλλήλου ή στρατιωτικού, διορισθέντος ή καταταχθέντος για πρώτη φορά στο Δημόσιο μετά την 1.1.1993 και μη υπαχθέντος στην ασφάλιση οργανισμού κύριας ασφάλισης έως την 31η.12.1992, ο οποίος απεβίωσε μετά την 1.1.2023 «λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας που έγινε σε βάρος του λόγω της ιδιότητάς του». Οι γονείς δικαιούνται να επιλέξουν αντί του εφάπαξ οικονομικού βοηθήματος του άρθρου 8 παρ. 17 του ίδιου νόμου, ποσού 100.000,00 ευρώ, την απονομή σε αυτούς σύνταξης, ίσης, και για τους δύο γονείς, με το ήμισυ της σύνταξης που θα δικαιούτο, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 10 του ν. 2084/1992, ο υπάλληλος ή ο στρατιωτικός, αν ζούσε. Σε περίπτωση διαφορετικής επιλογής μεταξύ των γονέων, το ποσό του οικονομικού βοηθήματος καταβάλλεται μειωμένο κατά πενήντα τοις εκατό (50%) και η σύνταξη ανέρχεται στα δυόμισι δέκατα (2,5/10) εκείνης που θα έπρεπε να απονεμηθεί στον αποβιώσαντα υπάλληλο ή στρατιωτικό. Η σύνταξη είναι αμεταβίβαστη, καταβάλλεται ανεξαρτήτως της καταβολής άλλης σύνταξης ή

μισθού και, σε περίπτωση θανάτου του ενός γονέα, προσαυξάνεται το μερίδιο του επιζώντος. Περαιτέρω, αν οι γονείς του θανόντος υπό τις ως άνω περιστάσεις υπαλλήλου ή στρατιωτικού έχουν προαποβιώσει, το εφάπαξ οικονομικό βοήθημα καταβάλλεται ισομερώς στα αδέλφια του υπαλλήλου ή του στρατιωτικού εφόσον δεν έχουν συμπληρώσει το 24ο έτος της ηλικίας τους.

4. Η προτεινόμενη διάταξη έχει ως αντικείμενο τη ρύθμιση ζητημάτων συντάξεων του ειδικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων, πολιτικών και στρατιωτικών, και δη συντάξεων που, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85), εξακολουθούν να καταβάλλονται από το Δημόσιο. Συνεπώς, πρόκειται για διάταξη για την οποία καθιδρύεται η υποχρεωτική, κατά τα άρθρα 73 παρ. 2 και 98 παρ. 1 περ. δ΄ του Συντάγματος, γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου και επομένως παραδεκτώς εισάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου για τη διατύπωση της γνωμοδότησης.

5. Συναφώς, επισημαίνεται ότι, κατά το άρθρο 73 παρ.2 εδάφιο τελευταίο του Συντάγματος, τα συνταξιοδοτικά νομοσχέδια απαιτείται να είναι ειδικά, ενώ δεν επιτρέπεται κατ' αρχήν η παρείσφρηση συνταξιοδοτικών διατάξεων σε μη ειδικό νόμο, ήτοι σε νόμο που αποσκοπεί στη ρύθμιση άλλων θεμάτων, μη συνταξιοδοτικών. Στη συνταγματική αυτή επιταγή συμμορφώνεται ο νομοθέτης και όταν οι θεσπιζόμενες συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις εντάσσονται σε ιδιαίτερο κεφάλαιο νομοσχεδίου περιέχοντος και άλλες ρυθμίσεις, προσέτι δε, στον τίτλο του νομοθετήματος αυτού, γίνεται ειδική αναφορά στις συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις που αυτό περιλαμβάνει (ΕλΣυν Ολομ. Πρακτικά 2ης Ειδ. Συν. 31.5.2025, 5ης Ειδ. Συν. 12.12.2022, 4ης Ειδ. Συν. 3.11.2022, 2ης Ειδ. Συν. 25.5.2020, 2ης Ειδ. Συν. 8.5.2017, 1ης Ειδ. Συν. 8.3.2017 και 1ης Ειδ. Συν. 20.2.2012). Συνεπώς, πρέπει το νομοθέτημα, εντός του οποίου θα περιληφθεί η υπό γνωμοδότηση διάταξη, να συμμορφώνεται με τις ως άνω απαιτήσεις.

6. Η υπό γνωμοδότηση διάταξη συνοδεύεται από την από 26.8.2026 ειδική έκθεση του άρθρου 75 παρ. 3 του Συντάγματος, καθώς και την έκθεση-ανάλυση των συνεπειών των προτεινόμενων ρυθμίσεων. Σύμφωνα με την έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η δαπάνη από την εφαρμογή της προτεινόμενης διάταξης «είναι απροσδιόριστη, δεδομένου ότι δεν είναι εκ των προτέρων γνωστός ο αριθμός των περιπτώσεων που ενδέχεται να υπαχθούν στη ρύθμιση αυτή και η τελική επιλογή των δικαιούχων μεταξύ της απονομής σύνταξης ή της καταβολής της προβλεπόμενης αποζημίωσης. Η τυχόν προκαλούμενη δαπάνη (…) θα καλυφθεί εντός των δεσμευτικών ορίων του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού (ΠΔΠ) για τα έτη 2026-2029, από τις Γενικές Κρατικές Δαπάνες του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (Κωδικός Διοικητικής Ταξινόμησης: 1024-711-0000000), σε βάρος των πιστώσεων του Αναλυτικού Λογαριασμού Εξόδων 2230102001: Συντάξεις θυμάτων τρομοκρατικών ενεργειών». Ωστόσο, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ιστορικά δεδομένα από τις τρομοκρατικές πράξεις ή τα εγκλήματα βίας που έγιναν σε βάρος

υπαλλήλων ή στρατιωτικών λόγω της ιδιότητάς τους, μετά την 1.1.2023, και να χρησιμοποιηθούν για τη συναγωγή συμπερασμάτων ως προς τον αριθμό των υποθέσεων, ως προς οποίες έχει ήδη γεννηθεί δικαίωμα συνταξιοδότησης των γονέων του υπαλλήλου ή στρατιωτικού. Πάντως, ενόψει των εξαιρετικών περιστάσεων (τρομοκρατική πράξη, έγκλημα βίας σε βάρος υπαλλήλων και στρατιωτικών λόγω της ιδιότητάς τους) και των λοιπών προϋποθέσεων (θάνατος υπαλλήλου ή στρατιωτικού που δεν διαθέτουν γαμική οικογένεια μετά την 1.1.2023, υπάλληλοι ή στρατιωτικοί ασφαλισμένοι μετά την 1.1.1993) υπό τις οποίες γεννάται το συνταξιοδοτικό δικαίωμα των γονέων και λαμβάνοντας υπόψη τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής, η δημοσιονομική επιβάρυνση που προκαλείται είναι αντιμετωπίσιμη (πρβλ. ΕλΣυν Ολομ. Πρακτικά 3ης Ειδ. Συν, 25.5.2026, 5ης Ειδ. Συν. 17.11.2025) και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υφίσταται κίνδυνος διατάραξης της χρηματοοικονομικής ισορροπίας του ειδικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων, πολιτικών και στρατιωτικών.

7. Ήδη, με την προτεινόμενη ρύθμιση, η εφαρμογή της οποίας, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 2, αφορά σε υπαλλήλους ή στρατιωτικούς που διορίσθηκαν ή κατατάχθηκαν στο Δημόσιο μετά την 1η.1.1993, ήτοι στους λεγόμενους «νέους ασφαλισμένους», χωρίς γαμική οικογένεια, εφόσον ο θάνατος αυτών επήλθε μετά την 1.1.2023, (α) θεσπίζεται αυτοτελές δικαίωμα συνταξιοδότησης και για τους δύο γονείς, κατ' εφαρμογή της αρχής της ισότητας των δύο φύλων (άρθρο 4 παρ.2 του Συντάγματος) και της αναγνώρισης της ισότιμης συμβολής των γονέων στην ανατροφή του τέκνου τους, οι οποίοι λαμβάνουν, κατ' ισομοιρίαν, το ήμισυ (5/10) της σύνταξης που θα δικαιούτο ο υπάλληλος ή ο στρατιωτικός αν ζούσε, (β) η σύνταξη είναι αμεταβίβαστη, καταβάλλεται ανεξαρτήτως της καταβολής κάθε άλλης σύνταξης ή μισθού και, σε περίπτωση θανάτου του ενός γονέα, το μερίδιό του προσαυξάνει το μερίδιο του επιζώντος, (γ) παρέχεται το δικαίωμα στους γονείς να επιλέξουν αντί της συνταξιοδότησής τους, τη λήψη του εφάπαξ οικονομικού βοηθήματος που προβλέπεται στο άρθρο 8 παρ. 17 το ίδιου νόμου, ποσού 100.000,00 ευρώ, (ε) σε περίπτωση ασυμφωνίας των γονέων καταβάλλεται το οικονομικό βοήθημα μειωμένο κατά το ήμισυ (50.000,00 ευρώ) και η σύνταξη περιορίζεται στα δυόμισι δέκατα (2,5/10) αυτής που έπρεπε να απονεμηθεί στον αποβιώσαντα, (ε) εάν οι γονείς του παθόντος έχουν αποβιώσει, το ανωτέρω εφάπαξ οικονομικό βοήθημα καταβάλλεται στα αδέλφια του θανόντος υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν συμπληρώσει το 24ο έτος της ηλικίας τους και (στ) δοθέντος ότι η διάταξη θα εφαρμοσθεί για όσους υπαλλήλους ή στρατιωτικούς απεβίωσαν υπό τις ως άνω εξαιρετικές περιστάσεις μετά την 1η.1.2023, σε περίπτωση που έχει ήδη καταβληθεί το εφάπαξ οικονομικό βοήθημα («αποζημίωση») και οι γονείς επιλέξουν την καταβολή της σύνταξης παρακρατείται το 20% του ποσού αυτής μέχρι την εξόφληση της σχετικής οφειλής.

8. Στην αιτιολογική έκθεση της υπό επεξεργασία διάταξης εκτίθεται ότι βασικός στόχος αυτής είναι η επέκταση των ρυθμίσεων του άρθρου 269 του ν. 5222/2025 στους θανόντες υπαλλήλους ή στρατιωτικούς λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας που έγινε σε βάρος τους της ιδιότητάς τους. Τούτο, διότι τα συμβάντα του θανάτου λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας που έγινε σε βάρος του υπαλλήλου ή στρατιωτικού λόγω της ιδιότητάς του είναι παρεμφερούς βαρύτητας με τον θάνατο σε διατεταγμένη υπηρεσία που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο και ένεκα αυτής. Άλλωστε, αντιμετωπίζονται κατά τρόπο ενιαίο με τις διατάξεις των νόμων 1897/1990 και 1977/1991.

9. Επί των προτεινόμενων ρυθμίσεων, παρατηρείται επίσης ότι (α) Η αναδρομική εφαρμογή, από 1.1.2023, των ανωτέρω ρυθμίσεων δεν φαίνεται να εγείρει ζήτημα παραβίασης της αρχής της ισότητας, διότι ο καθορισμός συγκεκριμένης χρονολογίας, ως αφετήριου γεγονότος εφαρμογής μίας διάταξης (κριτήριο του χρόνου) όπως παγίως γίνεται δεκτό από το Δικαστήριο, αποτελεί ένα θεμιτό και πρόσφορο, γενικό και αντικειμενικό κριτήριο διαφοροποίησης που είναι συμβατό με την αρχή της ισότητας (ΕλΣυν Ολομ. 1701/2022, 1293/2020, 2493/2015) και (β) Η ρύθμιση περί εφάπαξ καταβολής οικονομικού βοηθήματος στα αδέλφια του θανόντος υπό τις ως άνω εξαιρετικές περιστάσεις υπαλλήλου ή στρατιωτικού, εφόσον αυτά δεν έχουν συμπληρώσει το 24ο έτος της ηλικίας τους παρίσταται δικαιολογημένη.

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω προτείνουμε όπως η Ολομέλεια του Σώματος γνωμοδοτήσει θετικώς επί της προτεινόμενης διάταξης, με την οποία επεκτείνεται η εφαρμογή των διατάξεων της παρ.17Α του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 (Α΄ 57) στους γονείς ασφαλισμένου μετά την 1.1.993 υπαλλήλου ή στρατιωτικού χωρίς γαμική οικογένεια, που πέθανε μετά την 1.1.2023 λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας που έγινε σε βάρος του λόγω της ιδιότητάς του.»

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Η Σύμβουλος Ιουλία Παπαθεοδώρου, που ορίστηκε από την Πρόεδρο, εισηγήτρια, αναφέρθηκε αναλυτικά στο περιεχόμενο της υπό γνωμοδότηση διάταξης, με έμφαση στα σημαντικότερα ζητήματα που ανέκυψαν κατά την επεξεργασία της.

Επακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών της Ολομέλειας, τα οποία ενέκριναν την κάτωθι γνωμοδότηση.

Η γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Ι. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

1. Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 41951/Φ17/1.9.2026 έγγραφο της Γενικής Επιτροπείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου εισάγεται στην Ολομέλεια προς γνωμοδότηση σχέδιο διάταξης με τίτλο «Αποζημίωση και σύνταξη γονέων άτεκνου και άγαμου υπαλλήλου ή στρατιωτικού, θανόντος μετά την 1/1/2023 σε διατεταγμένη υπηρεσία που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο και ένεκα αυτής ή λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας που έγινε σε βάρος του λόγω της ιδιότητάς του», το οποίο συνυπογράφεται από τον Υπουργό και τον Υφυπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

2. Με την προς γνωμοδότηση διάταξη προστίθενται, με τροποποίηση της παρ. $17^{Α}$ του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 (Α΄ 57), όπως αυτή είχε προστεθεί με το άρθρο 269 του ν. 5222/2025 (Α΄ 134), και οι περιπτώσεις θανόντων υπαλλήλων ή στρατιωτικών λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας που έγινε σε βάρος τους λόγω της ιδιότητάς τους, στην ήδη προβλεπόμενη στην ως άνω παράγραφο περίπτωση θανόντων σε διατεταγμένη υπηρεσία που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο και ένεκα αυτής υπαλλήλων ή στρατιωτικών, η οποία θεμελιώνει δικαίωμα επιλογής αντί της καταβολής του εφάπαξ οικονομικού βοηθήματος της παρ. 17 του ίδιου άρθρου, του κανονισμού σύνταξης στους γονείς αυτών, υπό τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που προβλέπονται στην ίδια παράγραφο.

3. Ειδικότερα με τις διατάξεις της παρ. 17 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 προβλέπεται ότι στους γονείς του άγαμου ή εν χηρεία ή διαζευγμένου χωρίς τέκνα υπαλλήλου ή στρατιωτικού, ο οποίος α) έχει διοριστεί για πρώτη φορά στο Δημόσιο ή έχει καταταγεί ως στρατιωτικός, αντιστοίχως, μετά την $1^{η}$ Ιανουαρίου 1993, χωρίς να έχει ασφαλιστεί σε κανένα ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης έως την $31^{η}$ Δεκεμβρίου 1992 και β) έχει αποβιώσει στην υπηρεσία πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας αυτής, παρέχεται εφάπαξ οικονομικό βοήθημα εκατό χιλιάδων ευρώ. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 269 του ν. 5222/2025, προστέθηκε παράγραφος $17^{Α}$ στο άρθρο 8 του ν. 2592/1998 με την οποία δόθηκε η δυνατότητα στους γονείς του άγαμου ή εν χηρεία ή διαζευγμένου χωρίς τέκνα υπαλλήλου ή στρατιωτικού, ο οποίος έχει διοριστεί για πρώτη φορά στο Δημόσιο ή έχει καταταγεί ως στρατιωτικός, αντιστοίχως, μετά την $1^{η}$ Ιανουαρίου 1993, χωρίς να έχει ασφαλιστεί σε κανένα ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης έως την $31^{η}$ Δεκεμβρίου 1992, εφόσον αυτός αποβιώσει σε

διατεταγμένη υπηρεσία που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο και ένεκα αυτής, αντί του εφάπαξ οικονομικού βοηθήματος των διατάξεων της παρ. 17 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998, να επιλέξουν την απονομή σύνταξης από το Δημόσιο, η οποία ανέρχεται στα 5/10 εκείνης που θα απονεμόταν, βάσει της παρ. 6 του άρθρου 10 του ν. 2084/1992 (Α΄ 165), κατά περίπτωση, σε αυτόν που απεβίωσε. Με τις ίδιες, εξάλλου, διατάξεις, προβλέπεται ότι, σε περίπτωση που οι γονείς έχουν αποβιώσει και οι θανόντες υπάλληλοι ή στρατιωτικοί έχουν αδέλφια που δεν έχουν συμπληρώσει το 24ο έτος της ηλικίας τους, το εφάπαξ οικονομικό βοήθημα των διατάξεων της παρ. 17 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 καταβάλλεται σε αυτά ισομερώς. Σύμφωνα δε με την παρ. 16 του άρθρου 275 του ν. 5222/2025, με το άρθρο 269 του οποίου προστέθηκε η παρ. $17^{Α}$ στο άρθρο 8 του ν. 2592/1998, οι διατάξεις της παρ. $17^{Α}$ αναπτύσσουν τα αποτελέσματά τους για συμβάντα που έλαβαν χώρα από την 1η Ιανουαρίου 2023 και εφεξής.

4. Επί σχεδίων διατάξεων σχετικών με τα ζητήματα που ρυθμίζονται με τις διατάξεις της παρ. $17^{Α}$ (περί καταβολής εφάπαξ οικονομικού βοηθήματος της παρ. 17 ή απονομής σύνταξης σε γονείς των υπαλλήλων και στρατιωτικών που αποβίωσαν σε διατεταγμένη υπηρεσία που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο και ένεκα αυτής) του άρθρου 8 του ν. 2592/1998, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, έχει γνωμοδοτήσει η Μείζονα Ολομέλεια του Δικαστηρίου με τα Πρακτικά της 2ης Ειδικής Συνεδρίασης της 31ης Μαρτίου 2025, τα Πρακτικά της 1ης Ειδικής Συνεδρίασης της 17ης Ιανουαρίου 2024 και τα Πρακτικά της 3ης Ειδικής Συνεδρίασης της 3ης Απριλίου 2023, στις παρατηρήσεις των οποίων το Δικαστήριο αναφέρεται, κατά το μέρος που, μετά την προσθήκη της προτεινόμενης διάταξης στην παρ. $17^{Α}$ του άρθρου 8 του ν. 2592/1998, οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν διαφοροποιούνται από αυτές των σχεδίων διατάξεων, επί των οποίων έχει ήδη γνωμοδοτήσει με τα ανωτέρω Πρακτικά.

5. Στόχος της προτεινόμενης διάταξης, κατά την οικεία αιτιολογική έκθεση, είναι η υπαγωγή, στην παρ. $17^{Α}$ του άρθρου 8 του ν. 2592/1998, και των θανόντων υπαλλήλων ή στρατιωτικών λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας που έγινε σε βάρος τους λόγω της ιδιότητας τους, δηλαδή η παροχή της δυνατότητας επιλογής στους γονείς άτεκνων και άγαμων ή εν χηρεία ή διαζευγμένων υπαλλήλων ή στρατιωτικών που αποβιώνουν υπό τις ανωτέρω συνθήκες, μετά την 1η Ιανουαρίου 2023, και έχουν διοριστεί για πρώτη φορά στο Δημόσιο ή έχουν καταταγεί ως στρατιωτικοί μετά την 1η Ιανουαρίου 1993, χωρίς να έχουν ασφαλιστεί σε κανένα ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης έως την 31η Δεκεμβρίου 1992, είτε της λήψης του εφάπαξ οικονομικού βοηθήματος των διατάξεων της παρ. 17 του ίδιου άρθρου, είτε της απονομής σύνταξης. Επιπλέον δε η παροχή της δυνατότητας στα αδέλφια των θανόντων κάτω από τις προαναφερόμενες συνθήκες να λαμβάνουν το ανωτέρω εφάπαξ οικονομικό βοήθημα, σε περίπτωση που οι γονείς των αποβιωσάντων έχουν πεθάνει, υπό την

προϋπόθεση ότι δεν έχουν συμπληρώσει το 24ο έτος της ηλικίας τους. Κατά την ίδια έκθεση, η προτεινόμενη ρύθμιση καταλαμβάνει τους υπαλλήλους και στρατιωτικούς που υπάγονται στις διατάξεις των ν. 1897/1990 (Α΄ 120) και 1977/1991 (Α΄ 185) (θύματα τρομοκρατίας ή παθόντες από βίαιο συμβάν), οι οποίοι εξακολουθούν να υπάγονται στο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς του Δημοσίου (αρμοδιότητας του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους), σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α΄ της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4387/2016. Για τη δικαιολόγηση της ένταξης και αυτής της περίπτωσης στην παρ. 17Α του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 αναφέρεται στην έκθεση ότι τα συμβάντα του θανάτου λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας, που έγινε σε βάρος υπαλλήλου ή στρατιωτικού λόγω της ιδιότητας του, είναι παρεμφερούς βαρύτητας με τον θάνατο σε διατεταγμένη υπηρεσία που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο και ένεκα αυτής, ενώ υφίσταται και ενιαία, με τις διατάξεις των ν. 1897/1990 και 1977/1991, αντιμετώπισή τους από τον συνταξιοδοτικό νομοθέτη.

6. Κατά την ειδική έκθεση οικονομικών αποτελεσμάτων της προτεινόμενης ρύθμισης, η εκτιμώμενη δαπάνη επί του κρατικού προϋπολογισμού είναι απροσδιόριστη, καθώς δεν είναι εκ των προτέρων γνωστός ο αριθμός των περιπτώσεων που ενδέχεται να υπαχθούν στη ρύθμιση αυτή και η τελική επιλογή των δικαιούχων μεταξύ της απονομής σύνταξης ή της καταβολής της προβλεπόμενης αποζημίωσης. Στην ίδια έκθεση βεβαιώνεται ότι η τυχόν προκαλούμενη δαπάνη από την εφαρμογή της προτεινόμενης ρύθμισης θα καλυφθεί, εντός των δεσμευτικών ανώτατων ορίων του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού για τα έτη 2026-2029, από τις γενικές κρατικές δαπάνες του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (κωδικός διοικητικής ταξινόμησης: 1024-711-0000000) σε βάρος πιστώσεων του αναλυτικού λογαριασμού εξόδων 2230102001 (συντάξεις θυμάτων τρομοκρατικών ενεργειών).

7. Με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1897/1990 «Περί απονομής και παροχής βοήθειας σε θύματα τρομοκρατίας (…)» (Α΄ 120), όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 4285/2014 (Α΄ 191), προβλέπεται ο κανονισμός σύνταξης σε δημόσιους λειτουργούς και υπαλλήλους, καθώς και στρατιωτικούς, οι οποίοι καθίστανται πλήρως ανίκανοι για την εκτέλεση των καθηκόντων τους εξαιτίας ή εξ αφορμής τρομοκρατικής πράξης ή άλλου εγκλήματος βίας, από το οποίο προκλήθηκε αναπηρία σε ποσοστό 67% και άνω, που έγινε σε βάρος τους λόγω της ιδιότητάς τους, ανεξάρτητα από τον βαθμό και τα έτη υπηρεσίας τους. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που η τρομοκρατική πράξη έγινε σε βάρος προσώπου, λόγω της προηγούμενης ιδιότητάς του ως δημόσιου λειτουργού ή υπαλλήλου, πολιτικού ή στρατιωτικού, ή λόγω της ενόψει της ιδιότητάς του αυτής άσκησης των καθηκόντων του. Περαιτέρω, σε περίπτωση που επήλθε ο θάνατος των προσώπων αυτών κατά τις συνθήκες που αναφέρονται ανωτέρω, με τις διατάξεις

του άρθρου 2, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 8 παρ. 2 του ν. 4285/2014, προβλέπεται ο κανονισμός σύνταξης στη χήρα του φονευθέντος, καθώς και τα τέκνα του, ενώ για τη συνταξιοδότηση των μελών της πατρικής του οικογένειας εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες γενικές διατάξεις του οικείου συνταξιοδοτικού φορέα για τη διαδικασία αναγνώρισης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Εξάλλου, σε περίπτωση που έχει προηγηθεί η συνταξιοδότηση του παθόντος κατά τις ανωτέρω συνθήκες, μετά τον θάνατό του η χήρα του, καθώς και τα τέκνα του, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του οικείου φορέα, δικαιούνται να παίρνουν ολόκληρη τη σύνταξη που θα έπαιρνε ο αποβιώσας, αν ζούσε, ενώ για τα μέλη της πατρικής οικογένειας εφαρμόζονται, ομοίως, οι εκάστοτε ισχύουσες γενικές διατάξεις του οικείου φορέα συνταξιοδότησης για την αναγνώριση του δικαιώματος. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί συνταξιοδότησης του οικείου φορέα, ιδίως ως προς την καταβολή του ποσού της σύνταξης μεταξύ περισσότερων δικαιούχων, την τηρούμενη διαδικασία για την αναγνώριση του δικαιώματος και την εν γένει άσκησή του (βλ. και άρθρο 8 του νόμου).

8. Με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1977/1991 προστέθηκαν οι παράγραφοι 18 και 17 στα άρθρα 9 και 34, αντιστοίχως, του τότε ισχύοντος Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 1041/1979, Α΄ 292), με τα οποία προσδιορίζεται ο μισθός, με βάση τον οποίο κανονίζεται η σύνταξη των υπαλλήλων και στρατιωτικών, οι οποίοι, κατ' εκτέλεση υπηρεσίας που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο, καθίστανται πλήρως ανίκανοι για εργασία, ορίζεται δε ότι οι εν λόγω διατάξεις έχουν εφαρμογή και για όποιον καθίσταται πλήρως ανίκανος για εργασία, συνεπεία δολοφονικής επίθεσης από μεμονωμένο άτομο ή ομάδα κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του ή λόγω της ιδιότητάς του ως εν ενεργεία ή εν συντάξει υπαλλήλου ή στρατιωτικού. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ίδιου νόμου προστέθηκε παράγραφος 4 στα άρθρα 20 και 48 του προαναφερθέντος Κώδικα, με την οποία προσδιορίζεται η απονεμητέα σύνταξη σε υπάλληλο ή στρατιωτικό που πεθαίνει κατά την εκτέλεση υπηρεσίας που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο ή δολοφονείται ή τραυματίζεται θανάσιμα από άτομο μεμονωμένο ή ομάδα κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή λόγω της ιδιότητάς του ως εν ενεργεία ή εν συντάξει υπαλλήλου ή στρατιωτικού.

9. Με τις διατάξεις του άρθρων 6 και 32 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, ως ισχύει διαχρονικά (βλ. ήδη π.δ. 169/2007, Α΄ 210), ορίζονται τα σχετικά με τον κανονισμό σύνταξης στην πατρική οικογένεια υπαλλήλων και στρατιωτικών, αντιστοίχως, στις οποίες παραπέμπουν οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1987/1990 για τα θύματα από τρομοκρατική ενέργεια ή έγκλημα βίας. Ειδικότερα, με το άρθρο 6 παρ. 2 του ανωτέρω Κώδικα προβλέπεται ότι τα πρόσωπα της πατρικής οικογένειας (κατά τη σειρά δικαιούχων που προσδιορίζεται στην παρ. 1 του ίδιου άρθρου) πολιτικού δημόσιου υπαλλήλου που σκοτώθηκε σε

υπηρεσία που συνεπάγεται επαυξημένο κίνδυνο ή από απρόοπτο συμβάν, δικαιούνται σύνταξη και αν ακόμη δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις ηλικίας, απορίας και συντήρησης που ορίζονται στην παρ. 1. Περαιτέρω, με την παρ. 5 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι τα πρόσωπα της πατρικής οικογένειας (κατά την ίδια σειρά δικαιούχων) πολιτικών δημοσίων υπαλλήλων που δολοφονήθηκαν στην υπηρεσία από τρομοκράτες ή άλλα άτομα, λόγω της υπαλληλικής τους ιδιότητας ή της ενάσκησης των καθηκόντων τους, δικαιούνται σύνταξη ή συμμετοχή σε αυτή και αν ακόμη δεν συντρέχουν οι χρονικές προϋποθέσεις (συμπλήρωση δεκαετούς πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας), καθώς και οι προϋποθέσεις απορίας, ηλικίας, συντήρησης ή ανικανότητας. Κατ' αντιστοιχία με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 παρ. 2 και 5 του ανωτέρω Κώδικα για τους πολιτικούς υπαλλήλους, με τις παρ. 2 και 6 του άρθρου 32 του Κώδικα προβλέπονται ταυτόσημες ρυθμίσεις για την πατρική οικογένεια του στρατιωτικού που σκοτώθηκε σε υπηρεσία συνεπαγόμενη επαυξημένο κίνδυνο ή από απρόοπτο συμβάν, ή δολοφονήθηκε από τρομοκράτες ή άλλα άτομα λόγω της στρατιωτικής του ιδιότητας ή της ενάσκησης των καθηκόντων του.

10. Εν συνεχεία, ωστόσο, με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 2084/1992 (Α΄ 165) ο κύκλος των προσώπων, τα οποία δικαιούνται σύνταξης λόγω θανάτου του υπαλλήλου πολιτικού ή στρατιωτικού, περιορίστηκε μόνο στον επιζώντα σύζυγο και στα τέκνα αυτού. Σύμφωνα δε με το άρθρο 18 παρ. 1 του ν. 2084/1992, από τις ρυθμίσεις των άρθρων 3 έως 17 του ως άνω νόμου, άρα και από τις ρυθμίσεις του άρθρου 11, καταλαμβάνονται οι υπάλληλοι και στρατιωτικοί που διορίζονται ή κατατάσσονται από 1.1.1993 και εφεξής, εφόσον αυτοί δεν είχαν ασφαλισθεί σε οργανισμό κύριας ασφάλισης μέχρι τις 31.12.1992. Ως εκ τούτου, καταργηθέντος σιωπηρώς, με τον ν. 2084/1992, του ως τότε ισχύοντος ευμενέστερου νομοθετικού καθεστώτος των άρθρων 6 και 32 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (βλ. ανωτέρω σκ. 8), όσον αφορά εκείνους τους υπαλλήλους και στρατιωτικούς που εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του νόμου αυτού («νέοι ασφαλισμένοι»), δεν υφίσταται συνταξιοδοτικό δικαίωμα των προσώπων της πατρικής τους οικογένειας (βλ. Πρακτικά της 2ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζ. Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 31ης Μαρτίου 2025, σκ. 6, καθώς και ΕλΣυν Ολ. 1293/2020), υπό το ισχύον δε καθεστώς τα πρόσωπα αυτά δικαιούνται, σε περίπτωση θανάτου υπαλλήλου ή στρατιωτικού πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας, να λαμβάνουν μόνο το προβλεπόμενο στο άρθρο 8 παρ. 17 του ν. 2592/1998 εφάπαξ ποσό ενίσχυσης, ενώ, σε περίπτωση θανάτου υπαλλήλου πολιτικού ή στρατιωτικού σε διατεταγμένη υπηρεσία που συνεπάγεται επαυξημένο

κίνδυνο και ένεκα αυτής, να λαμβάνουν είτε το εφάπαξ αυτό ποσό είτε σύνταξη, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 παρ. 17Α του ίδιου νόμου.[1]

11. Με τις διατάξεις των ν. 1897/1990 και 1977/1991 παρέχεται σε λειτουργούς και υπαλλήλους του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων των στρατιωτικών, που είναι λόγω της ιδιότητας τους αυτής θύματα τρομοκρατικών πράξεων (ή άλλων εγκλημάτων βίας), αυξημένη ασφαλιστική και συνταξιοδοτική προστασία, με σκοπό την ενδυνάμωσή τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους (βλ. και ΕλΣυν Ολ. 189/2016, σκ. ΙΙΙ.Β). Η προστασία αυτή συνίσταται, μεταξύ άλλων, στην παροχή σύνταξης προνομιακώς υπολογιζόμενης, ο υπολογισμός δε αυτός δεν θίγεται από τη μεταβολή του συστήματος υπολογισμού των συντάξεων του Δημοσίου που επήλθε με τον ν. 4387/2016, καθόσον η εν λόγω κατηγορία συντάξεων ρητά εξαιρέθηκε από το πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 περ. α΄ του ν. 4387/2016. Περαιτέρω, με τις ως άνω παρατιθέμενες διατάξεις παρέχεται δικαίωμα της πατρικής οικογένειας να λάβει τη σύνταξη του θανόντος υπό τις ανωτέρω συνθήκες με προϋποθέσεις που βαίνουν πέραν ακόμη και της αυξημένης συνταξιοδοτικής προστασίας των προσώπων της πατρικής οικογένειας θανόντων πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας και ένεκα αυτής, καθώς δεν λαμβάνονται υπόψη οι πρόσθετοι όροι της απορίας, της ηλικίας και της συντήρησης. Ομοίως δεν λαμβάνονται υπόψη οι όροι αυτοί και στην περίπτωση των προσώπων της πατρικής οικογένειας των υπαλλήλων πολιτικών και στρατιωτικών, οι οποίοι αποβιώνουν σε διατεταγμένη υπηρεσία που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο και ένεκα αυτής. Εξάλλου, η περίπτωση του θανάτου λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εγκλήματος βίας πρέπει, ως εκ του νόμου, να οφείλεται στην υπηρεσιακή ιδιότητα του υπαλλήλου ή στην ενάσκηση καθηκόντων που συνέχονται με την ιδιότητα αυτή, δύναται, επομένως, να θεωρηθεί, ως διακεκριμένη περίπτωση παθόντος εξαιτίας της υπηρεσίας και ένεκα αυτής, ιδιάζουσας βαρύτητας. Τέτοια διακεκριμένη περίπτωση ιδιάζουσας βαρύτητας συνιστά και η περίπτωση θανάτου υπαλλήλου κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο και ένεκα αυτής (πρβλ. για την έννοια του αυξημένου κινδύνου ΕλΣυν Ολ. 1996/2016, σκ. 5 όπου και περαιτέρω νομολογία, καθώς και τα Πρακτικά της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 2ης Ειδικής Συνεδρίασης της 31ης Μαρτίου 2025, σκ. 5 και της 3ης Ειδικής Συνεδρίασης της 25ης Μαΐου 2026, σκ. 10).

[1] Βλ. και άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 2084/1992, σύμφωνα με το οποίο οι συντάξεις των οικογενειών των παθόντων, υπό τις προϋποθέσεις των ν. 1897/1990 και 1977/1991, εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις των νόμων αυτών, το οποίο (άρθρο) αφορά τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των συντάξεων και όχι τα πρόσωπα που δικαιούνται σύνταξης για τα οποία ισχύει το άρθρο 11 του ν. 2084/1992, στο οποίο δεν περιλαμβάνεται αντίστοιχη εξαίρεση. Πρβλ. ΔΕφΑθ 911/2025, σύμφωνα με την οποία οι διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 1977/1991 είναι εξαιρετικού δικαίου και κατισχύουν των μεταγενέστερων γενικών διατάξεων του άρθρου 27 του ν. 2084/1992. Πρβλ. και μειοψηφία στην ΕλΣυν Ολ. 189/2016, σκ. ΙΙΙ.Β.

ΙΙ. Γενικές Παρατηρήσεις

12. Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 73 παρ. 2, 74 και 75 παρ. 1 του Συντάγματος συνάγεται ότι τα νομοσχέδια που υποβάλλονται προς γνωμοδότηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο πρέπει να έχουν συνταξιοδοτικές συνέπειες εξ αυτών που καθιδρύουν την κατά το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να συνοδεύονται υποχρεωτικά από την οικεία αιτιολογική έκθεση και την οικεία έκθεση οικονομικών επιπτώσεων, εφόσον εξ αυτών προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού ή του προϋπολογισμού του φορέα απονομής συντάξεων. Ήδη ο κοινός νομοθέτης προβλέπει στη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 4820/2021 ότι τέτοια νομοσχέδια που καθιδρύουν την γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι αυτά που αφορούν σε «συντάξεις ή αναγνώριση υπηρεσίας για την παροχή δικαιώματος σύνταξης», ως εκ τούτου, αυτά που εκ του αποτελέσματος έχουν συνταξιοδοτικές συνέπειες (βλ. Πρακτικά της 3ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 3.4.2023, σκ. 3), ενώ, επί του παραδεκτού της υποβολής στο Δικαστήριο συνταξιοδοτικής ρύθμισης, έχει κριθεί ότι υπάγεται στον κατά το άρθρο 98 παρ. 1 δ΄ του Συντάγματος γνωμοδοτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ρύθμιση που η θέσπισή της θα έχει συνέπειες εξ αυτών που επέβαλαν την κατά το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου, στις οποίες προεχόντως περιλαμβάνονται ρυθμίσεις, με τις οποίες αναγνωρίζεται συνταξιοδοτικό δικαίωμα για ορισμένη κατηγορία προσώπων.

13. Η γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχει διπλή λειτουργία στην έννομη τάξη. Αυτή αφενός αποσκοπεί στη διατύπωση παρατηρήσεων από νομοτεχνική άποψη με γνώμονα την αρχή της καλής νομοθέτησης και στον έλεγχο της συμβατότητας των προς ψήφιση διατάξεων με τις συνταγματικές διατάξεις και τις υπερκείμενης τυπικής ισχύος διατάξεις, για τη διευκόλυνση του έργου της Βουλής, αφετέρου στη διαφώτισή της, προκειμένου να προληφθεί η ψήφιση διατάξεων με μακροχρόνιες δημοσιονομικές συνέπειες, οι οποίες δύνανται να οδηγήσουν στην ανατροπή των οικονομικών προβλέψεων του φορέα απονομής συντάξεων και να θέσουν υπό διακινδύνευση τη δημοσιονομική βιωσιμότητα αυτού (βλ. Πρακτικά της 3ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 3.4.2023, σκ. 4 με περαιτέρω παραπομπές).

14. Η προτεινόμενη προς γνωμοδότηση διάταξη έχει συνταξιοδοτικό περιεχόμενο και, συναφώς, καθιδρύεται η υποχρεωτική, από τα άρθρα 73 παρ. 2 και 98 παρ. 1 περ. δ΄ του Συντάγματος, γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθόσον με τη διάταξη αυτή θεσπίζεται δικαίωμα απονομής σύνταξης από το Δημόσιο, υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται ειδικότερα στις διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 17Α του ν. 2592/1998, στους γονείς υπαλλήλου πολιτικού ή

στρατιωτικού, ο οποίος διορίστηκε ή κατατάχθηκε στο Δημόσιο μετά την 1η.1.1993, χωρίς να έχει ασφαλισθεί σε κανέναν ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης έως 31.12.1992 και πέθανε λόγω τρομοκρατικής επίθεσης ή εγκλήματος βίας σε βάρος του, λόγω της ιδιότητάς του και άρα εμπίπτει στις διατάξεις του ν. 1897/1990, συντάξεων, δηλαδή, οι οποίες εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του ν. 4387/2016 (βλ. άρθρο 4 παρ. 3 περ. α΄ του νόμου αυτού) και εξακολουθούν να κανονίζονται και να καταβάλλονται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

15. Περαιτέρω, δεδομένου ότι η προς γνωμοδότηση διάταξη δεν έχει περιληφθεί εισέτι σε κάποιο σχέδιο νόμου, επισημαίνεται ότι, σε κάθε περίπτωση, πρέπει να πληρούνται οι απαιτήσεις των διατάξεων του άρθρου 73 παρ. 2 εδάφιο τελευταίο του Συντάγματος, σύμφωνα με τις οποίες τα συνταξιοδοτικά νομοσχέδια απαιτείται να είναι ειδικά, ενώ δεν επιτρέπεται κατ' αρχήν η παρείσφρηση συνταξιοδοτικών διατάξεων σε μη ειδικό νόμο, νόμο, δηλαδή, που αποσκοπεί στη ρύθμιση θεμάτων μη συνταξιοδοτικών. Στην επιταγή αυτή του Συντάγματος συμμορφώνεται ο νομοθέτης και όταν οι θεσπιζόμενες συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις ενταχθούν σε ιδιαίτερο κεφάλαιο νομοσχεδίου περιέχοντος και άλλες ρυθμίσεις, προσέτι δε, στον τίτλο του νομοθετήματος αυτού, γίνει ειδική αναφορά στις συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις που αυτό περιλαμβάνει (βλ. Πρακτικά της 2ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 31.3.2025, σκ. 3, με περαιτέρω παραπομπές). Κατ' ακολουθίαν, πρέπει το νομοθέτημα, εντός του οποίου θα περιληφθεί η προς γνωμοδότηση διάταξη, να συμμορφώνεται με τις ως άνω απαιτήσεις.

16. Όσον αφορά το δημοσιονομικό αποτύπωμα της προτεινόμενης διάταξης, από τα αναφερόμενα στην οικεία έκθεση οικονομικών επιπτώσεων (βλ. σκ. 6 της παρούσας) προκύπτει ότι η εκτιμώμενη δαπάνη δεν δύναται να προσδιοριστεί, δεδομένου ότι δεν είναι εκ των προτέρων γνωστός ο αριθμός των περιπτώσεων που ενδέχεται να μπορούν να υπαχθούν στη ρύθμιση αυτή και η τελική επιλογή των δικαιούχων μεταξύ απονομής σύνταξης ή καταβολής της προβλεπόμενης στο άρθρο 8 παρ. 17 του ν. 2592/1998 αποζημίωσης. Εντούτοις, δοθέντος του όλως εξαιρετικού χαρακτήρα της διάταξης και, κατ' επέκταση, του περιορισμένου πεδίου εφαρμογής της, το οποίο αναφέρεται στους γονείς άτεκνων και άγαμων/ενχηρεία ή διαζευγμένων υπαλλήλων πολιτικών ή στρατιωτικών, που ανήκουν στην κατηγορία των «νέων ασφαλισμένων» του ν. 2084/1992 και αποβιώνουν λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας που έγινε σε βάρος τους λόγω της ιδιότητάς τους και δη μετά την 1η.1.2023, δύναται ευχερώς να προσδιορισθεί τουλάχιστον ο δυνητικός αριθμός τους όσων αποβιώνουν υπό τις εξαιρετικές αυτές συνθήκες κατ' έτος, με βάση στατιστικά και ιστορικά στοιχεία, αναφερόμενα σε όσα περιστατικά τρομοκρατικών πράξεων ή εγκλημάτων βίας έχουν συντελεστεί κατά την κρίσιμη περίοδο από 1.1.2023 μέχρι σήμερα, αλλά και κατ' έτος, για τα

έτη 2023, 2024, 2025 και 2026, ενώ δεν προκύπτει ότι έχει γίνει κάποια μελέτη δημοσιονομικών επιπτώσεων για το σύνολο των εν δυνάμει δικαιούχων μελών της πατρικής οικογένειας των υπό τις ανωτέρω συνθήκες θανόντων, με βάση διαφορετικά σενάρια (αναλόγως της επιλογής μεταξύ του εφάπαξ βοηθήματος που προβλέπεται στην παρ. 17 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 και της σύνταξης που προβλέπεται στην παρ. 17^{Α} του ίδιου άρθρου). Ούτε άλλωστε προκύπτει ότι έχουν αξιολογηθεί αριθμητικά και οικονομικά δεδομένα για τα μέλη της πατρικής οικογένειας θυμάτων τέτοιας περίπτωσης, τα οποία ήδη δικαιούνται σύνταξης με βάση την κείμενη νομοθεσία (άρθρα 1 του ν. 1897/1990 και 6 και 32 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων). Τούτων δοθέντων, δεν πληρούνται, ενόψει των αρχών της δημοσιονομικής βιωσιμότητας και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, οι απαιτήσεις που απορρέουν από το άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο νομοσχέδια που συνεπάγονται επιβάρυνση του προϋπολογισμού δεν εισάγονται για συζήτηση, αν δεν συνοδεύονται από έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους που καθορίζει τη δαπάνη (πρβλ. και Πρακτικά της 2^{ης} Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζ. Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 31^{ης} Μαρτίου 2025, σκ. 4).

ΙΙΙ. Ειδικές Παρατηρήσεις

17. Με την υπό γνωμοδότηση ρύθμιση επεκτείνεται το ήδη προβλεπόμενο στην παρ. 17^{Α} του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 δικαίωμα των γονέων να επιλέξουν τον κανονισμό σύνταξης αντί της καταβολής του εφάπαξ οικονομικού βοηθήματος της παρ. 17 του ιδίου άρθρου και στην περίπτωση του θανάτου λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας που έγινε σε βάρος υπαλλήλου πολιτικού ή στρατιωτικού λόγω της υπηρεσιακής τους ιδιότητας. Η περίπτωση αυτή θανάτου προστίθεται στην ήδη προβλεπόμενη στην ίδια παράγραφο περίπτωση του θανάτου υπαλλήλου πολιτικού ή στρατιωτικού σε διατεταγμένη υπηρεσία που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο και ένεκα αυτής, είναι δε και οι δύο περιπτώσεις, κατά τα αναφερόμενα στη σκέψη 11 της παρούσας, αυξημένης βαρύτητας σε σχέση με τη γενικότερη περίπτωση θανάτου πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας, ενώ και η μεταξύ τους βαρύτητα είναι παρεμφερής, δοθέντος ότι ο αυξημένος κίνδυνος διατεταγμένης υπηρεσίας δεν αποκλείεται, κατά περίπτωση και αναλόγως της φύσεως της υπηρεσίας, να καταλαμβάνει και την περίπτωση τρομοκρατικών πράξεων ή βίαιων συμβάντων λόγω της υπηρεσιακής τους ιδιότητας. Τούτων δοθέντων, επαρκώς αιτιολογείται η πρόθεση του συνταξιοδοτικού νομοθέτη να υπαγάγει και τους γονείς των άτεκνων και άγαμων ή εν χηρεία ή διαζευγμένων υπαλλήλων πολιτικών και στρατιωτικών που αποβιώνουν λόγω τρομοκρατικής πράξης ή εξαιτίας εγκλήματος βίας που έγινε σε βάρος τους λόγω της ιδιότητάς τους στην παρ. 17^{Α} του άρθρου 8 του ν. 2592/1998.

18. Από τον τίτλο και την αιτιολογική έκθεση της προτεινόμενης ρύθμισης προκύπτει ότι αυτή αφορά μόνο τα συμβάντα (από τρομοκρατικές πράξεις ή εγκλήματα βίας) που ανάγονται στο χρονικό διάστημα από 1.1.2023 και εφεξής. Εξάλλου, δοθέντος ότι η ρύθμιση αυτή σχεδιάζεται να τεθεί ως προσθήκη στην παρ. 17^{Α} του άρθρου 8 του ν. 2592/1998, για την εν λόγω παράγραφο, όπως προστέθηκε με το άρθρο 269 του ν. 5222/2025, προβλέπεται ρητά ότι αναπτύσσει τα αποτελέσματά της για συμβάντα που έλαβαν χώρα αναδρομικά από την 1^{η} Ιανουαρίου 2023 και εφεξής (βλ. άρθρο 275 παρ. 16 του ίδιου νόμου). Εντούτοις, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η προς γνωμοδότηση ρύθμιση τείνει στη διαμόρφωση, εντός του παγιωμένου πλέον καθεστώτος του ν. 2084/1992 για τους νέους ασφαλισμένους, υπό το οποίο, δικαίωμα σύνταξης των προσώπων της πατρικής οικογένειας δεν υφίσταται, και με μόνο κριτήριο την επέλευση του σχετικού συμβάντος μετά την 1^{η}.1.2023, μίας ειδικής κατηγορίας γονέων υπαλλήλων πολιτικών ή στρατιωτικών που τυγχάνουν ευμενέστερης μεταχείρισης σε σχέση με τους τελούντες σε ουσιωδώς όμοια κατάσταση γονείς υπαλλήλων πολιτικών ή στρατιωτικών που αποβίωσαν από τα ίδια συμβάντα προ της 1^{ης}.1.2023. Και ναι μεν η θέση μίας ορισμένης ημερομηνίας, ως αφετηρίας για την εφαρμογή ενός ευνοϊκότερου συνταξιοδοτικού καθεστώτος, αποτελεί, κατ' αρχήν, γενικό και αντικειμενικό κριτήριο που παρίσταται συμβατό με τη συνταγματική αρχή της ισότητας, πλην, όμως, από την ανάλυση των συνεπειών της προς γνωμοδότηση διάταξης δεν προκύπτουν οι ιδιαίτεροι λόγοι κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι θα δικαιολογούσαν την εφαρμογή της μόνο για συμβάντα που έλαβαν χώρα από 1.1.2023 και εφεξής, με συνέπεια να καθίσταται πιθανή η έγερση αξιώσεων για την επεκτατική εφαρμογή της εν λόγω διάταξης και σε γονείς εκείνων των υπαλλήλων πολιτικών και στρατιωτικών, οι οποίοι, υπαγόμενοι ομοίως στην κατηγορία των νέων ασφαλισμένων, απεβίωσαν υπό τις ίδιες ακριβώς συνθήκες πριν την ανωτέρω ημερομηνία (πρβλ. Πρακτικά της 1^{ης} Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 17^{ης} Ιανουαρίου 2024, σκέψη 8, καθώς και τα Πρακτικά της 2^{ης} Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 31^{ης} Μαρτίου 2025, σκέψη 10).

19. Λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με το ουσιαστικό περιεχόμενο της υπό γνωμοδότηση ρύθμισης και την οικεία ανάλυση συνεπειών αυτής, η προτεινόμενη διάταξη αφορά τη δυνατότητα επιλογής, αντί του εφάπαξ οικονομικού βοηθήματος, της καταβολής σύνταξης, ευκταίο θα ήταν για λόγους σαφήνειας να διορθωθεί ο τίτλος της προτεινόμενης ρύθμισης σε «Αποζημίωση ή σύνταξη (…)», αντί του αναγραφόμενου στον τίτλο του σχεδίου αυτής «Αποζημίωση και σύνταξη (…)», ο οποίος υπονοεί σωρευτική λήψη των παροχών.

20. Κατά το μέρος που η σύνταξη των γονέων θανόντων υπαλλήλων πολιτικών και στρατιωτικών υπό τις συνθήκες που αναφέρονται στην προτεινόμενη διάταξη θα

υπολογίζεται με βάση το δεύτερο εδάφιο της παρ. 17^{Α} του ν. 2592/1998, γίνεται παραπομπή στην παρ. 6 του άρθρου 10 του ν. 2084/1992 με τίτλο «συντάξεις παθόντων». Ορθότερη, από νομοτεχνική άποψη, παρίσταται, ωστόσο η παραπομπή στην παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 2084/1992 με τίτλο «υπολογισμός της σύνταξης οικογενειών», σύμφωνα με την οποία οι συντάξεις των οικογενειών των παθόντων, υπό τις προϋποθέσεις των νόμων 1897/1990 και 1977/1991, εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις των νόμων αυτών. Αναφορικά με τα θύματα τρομοκρατικής πράξης ή εγκλήματος βίας, το άρθρο 2 του ν. 1897/1991 προβλέπει, στην παρ. 2, ότι η σύνταξη των μελών της οικογένειας των θυμάτων αυτών υπολογίζεται με βάση το ποσό της σύνταξης που ορίζει το άρθρο 1, το δε άρθρο 1[2] προβλέπει ότι η σύνταξη αυτή αντιστοιχεί στο καταληκτικό κλιμάκιο ή τον καταληκτικό βαθμό του κλάδου που ανήκαν και μέχρι του οποίου θα εξελίσσονταν ως εν ενεργεία βάσει των διατάξεων που ίσχυαν κατά τον χρόνο του παθήματος με πλήρη συντάξιμη υπηρεσία και πλήρες χρονοεπίδομα. Επομένως, για την αποφυγή τυχόν ερμηνευτικών δυσχερειών ως προς τον υπολογισμό της σύνταξης των γονέων που καταλαμβάνονται από την υπό γνωμοδότηση διάταξη, προτείνεται αναδιατύπωση του δευτέρου εδαφίου της παρ. 17^{Α} του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 ως εξής: «(…) η οποία ανέρχεται στα πέντε δέκατα (5/10) εκείνης που θα απονεμόταν βάσει της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 2084/1992 (Α΄ 165) στα μέλη της πατρικής οικογένειας αυτού που έχει αποβιώσει υπό τις συνθήκες αυτές».

21. Περαιτέρω, ενδείκνυται να διευκρινιστεί αν η σύνταξη που θα απονέμεται με βάση την προτεινόμενη ρύθμιση, για την οποία (σύνταξη) προβλέπεται στο πέμπτο εδάφιο της παρ. 17^{Α} του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 ότι καταβάλλεται ανεξάρτητα από την καταβολή κάθε άλλης σύνταξης ή μισθού, έχει την έννοια ότι καταβάλλεται ανεξαρτήτως προϋποθέσεων απορίας ή άλλων εισοδηματικών κριτηρίων ή ότι εξαιρείται από τις πάσης φύσεως συνταξιοδοτικές διατάξεις του Δημοσίου, με τις οποίες επιβάλλονται σχετικοί περιορισμοί στην καταβολή της, συνεπεία ταυτόχρονης λήψης αποδοχών ή και άλλης σύνταξης.

IV. Καταληκτική Παρατήρηση

22. Ανεξαρτήτως των όσων διαλαμβάνονται ανωτέρω, το Δικαστήριο αναγνωρίζει την υποχρέωσή του να επαναλάβει τις καταληκτικές παρατηρήσεις των γνωμοδοτήσεων που εξέφερε με τα Πρακτικά που μνημονεύονται στη σκέψη 4 της παρούσας, αναφορικά με την τάση του συνταξιοδοτικού νομοθέτη να θεσπίζει διατάξεις, όπως η προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 8 παρ. 17^{Α} του ν. 2598/1992, οι οποίες, με τρόπο όλως αποσπασματικό και συγκυριακό, διασπούν τη συνοχή του ισχύοντος, για κάθε κατηγορία δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων, συμπεριλαμβανομένων των στρατιωτικών, νομοθετικού καθεστώτος, και να

[2] Σημειώνεται δε ότι σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 6 του ν. 1977/1991 «Οι διατάξεις του ν. 1897/1990 (…) εξακολουθούν να ισχύουν».

επισημάνει ότι η πρακτική αυτή δεν συνάδει με τις αρχές της καλής νομοθέτησης, ούτε διασφαλίζει την τήρηση, στο συνταξιοδοτικό δίκαιο, των αρχών του κράτους δικαίου, όπως η ισότητα στη μεταχείριση των όμοιων περιπτώσεων ή η αναλογικότητα του θεσπιζόμενου μέτρου προς τον επιδιωκόμενο από αυτό σκοπό.

Μετά το τέλος της συνεδρίασης, η οποία διεξήχθη με τηλεδιάσκεψη, με τη χρήση της επίσημης κρατικής πλατφόρμας e-Presence.gov.gr, σύμφωνα με το άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, συντάχθηκε το παρόν πρακτικό, το οποίο, αφού θεωρήθηκε και εγκρίθηκε από την Πρόεδρο, υπογράφεται από την ίδια και τη Γραμματέα.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ	**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ	**ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΤΣΑΛΑ**

Για την ακρίβεια
Η Γραμματέας

STAVROULA TSALA
09/09/2026 14:28
Σταυρούλα Τσάλα